

Lehdistötiedote
Näyttelyt
30.01.2009

Maire Gullichsen ja modernismi -sarja
KAIN TAPPER - Syysillat, kesäillat, näitä tunnelmia minä haen
Projektihuone 13.02.-31.05.2009

"Olen syntynyt niin korvessa kuin mies voi olla, kuusi kilometriä kirkonkylään." Kuvanveistäjä Kain Tapperia (06.06.1930 - 07.08.2004) kutsuttiin 1950-luvun lopulta lähtien luonnontunnelmien lyyrikoksi, panteistiksi, jonka taide edusti elämänläheisyyttä ja tavoitteli tasapainoa.

Omien sanojensa mukaan Tapper ajatteli kynällä, piirtämällä. Ensisijassa hän oli kuitenkin veistäjä, jonka tuotannolle oli ominaista abstrakti muotokieli – veistoksen muodon ja taideteoksen materiaalin välinen dialogi. Katsojan silmissä Tapperin teoksia hallitsee rikkaasti ja monipuolisesti käsitelty pinta, sen tapahtumat ja vaihtelut, jotka tuntuvat elävän omaa elämäänsä. Teosten pinnankäsittely ja veistosten huolella työsty patina kasvoivat taiteilijan työprosessin edetessä. Tämä tapahtui luonnon elementtien tavoin hitaasti, toinen toistaan seuraavina vaiheina. On helppo ymmärtää taiteilijan väitettä, jonka mukaan käsin kosketteleminen oli hänelle veistäjänä tärkeämpää kuin näkeminen.

Kuusikymmenluvun alussa Tapper joutui modernismista käydyin kiivaan keskustelun ytimeen. Oriveden kirkkoon valmistuneen alttarireliefin myötä hänestä tuli modernin taiteen vastustajien hyökkäysten kohde. *Golgatan kallio* -alttariteos valmistui vuonna 1962. Samana vuonna Tapper edusti Suomea Venetsian biennaalissa yhdessä *Ahti Lavosen* ja *Esko Tirrosen* kanssa. Suomen osaston herättämät ristiriitaiset tunteet leimahtivat kotimaassa todelliseen liekkiin seuraavana vuonna kun Tapperin Venetsian matkan jälkeen tekemä *Surumarssi* -niminen veistos oli esillä *Pohjoismaisen Taideliiton* näyttelyssä *Ateneumissa*. *Surumarssi* on yksi maamme ensimmäisiä abstrakteja veistoksia. Teoksen laukaisema kiivas väittely muistetaan yhä edelleen tänä päivänä kysymyksen muodossa. "Onko kanto taidetta?"

Vuosikymmenien ajan Kain Tapper piti määrätietoisesti kiinni siitä, mikä oli häntä lähimpänä, mikä tuntui omimmalta. Taiteilijana hän kuvasi keskisuomalaiselle maaseutumaisemalle luonteenomaisia piirteitä ja tunnelmia. Samaan aikaan Tapper kuitenkin ammensi vaikutteita myös varhaisista kulttuureista, etruskien taiteesta ja Venetsian vuosisataisista kaupunkinäköymistä, joihin hän tutustui ulkomaanmatkoillaan. Luonnoksia tai suunnitelmia Tapper ei teoksiaan varten tehnyt. Toistuvasti hän korosti työskentelevänsä intuition varassa, - käsien ja kokeilujen ohjaamana, havaintoja tehden.

Tapperin veistosten geometriset hahmot ja pintojen muodot – kuten teoksissa toistuvat kolmiot ja ympyrät tai kuutamoo -reliefin sirpit – voidaan haluttaessa nähdä tai tulkita merkkeinä, ideogrammeina. Ville Lukkarisen sanoin kuuta edustava puoliympyrä viittaisi yön elegiseen ylevyyteen ja kallojen makaava kolmio kuolemaan. Saman tulkinnan mukaan esimerkiksi Maire Gullichsenin taidesäätön kokoelmaan kuuluva, vuonna 1973 valmistunut *Sade* on jotain enemmän kuin vain maahan ryöpyvän veden ja kasvoja piiskaavan vihan kuva. Se on sateen näköiskuvasta abstrahoitu ja konventionalisoitu merkki, joka ei perinteisessä mielessä enää "esitä" sadetta.

Syysillat, kesäillat, näitä tunnelmia minä haen -näyttely tarkastelee Kain Tapperin tuotantoa 1970-luvun alusta 2000-luvulle. Näyttelyn varhaisin teos on vuonna 1970 valmistunut piirustus *Omakuva*. Maire Gullichsenin taidesäätön kokoelmaan kuuluvat *Ennen ukkosta* (1971), *Sade* (1973) ja *Kuutamo* (1975) antavat suuntaviivat. Ne johdattavat katsojan Tapperin taiteilijalaatuun, jota *Göran Schildt* kuvasi osuvasti vuonna 1969: "Tapper ryhtyi yritykseen kääntää silmän kielelle ne mutkikkaat, kaikkien aistien välittämät ja meditatiivisesti käsitellyt vaikutelmat, joita hän armoitettuina hetkinä oli saanut vastaanottaa." Katsojalle kyse on taiteilijan kokemuksesta, jonka taideteos välittää, ja johon katsoja voi samaistua siltä osin kuin hän jakaa taiteilijan kanssa yhteisen elämyksen.

Lisätietoja näyttelystä:

Taidemuseonjohtaja Esko Nummelin. esko.nummelin@pori.fi
Tel. 044 701 1085; 02 621 1085

Lehdistökuvia: www.poriartmuseum.fi > tiedotusvälineet > lue lisää näyttelystä > lehdistökuvia